

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia Zaringo Badensis

Schöpflin, Johann Daniel

Carolsruhae, 1764

Caput V.

[urn:nbn:de:bsz:31-295098](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295098)

CAPUT V.

P H I L I P P U S I.

§. I.

ertiogenitus Christophori filius, excellen-
tis ac floridi ingenii Princeps, Philippus
A. 1479. d. 6. Nov. Domui Badensi da-

Philip-
pus I.

tus; a teneris annis artibus pacis bellique feliciter innutritus est.

Militiam Gallicam sequebatur juvenis, uti Abavus olim, Expedi-
Ducibus Aureliani addictus. Ludovici Aurelianensis stipendia-
rium fuisse Marchionem Bernhardum, suo loco ostendi. Ludovi-
cum XII. Galliae Regem, ejusdem Aureliae Principis nepotem, in
Italica expeditione Philippus comitatus est miles; Mediolanensem
Ducatum, patrimonium avitum, cum Rex armis quaesivisset.
Errat enim sepulcralis epigraphes, in Collegiata Badensi Philippo
positae, (a) anonymus auctor, qui Mediolani expugnationem

Expedi-
tio Me-
diolan.

Tom. II.

Ss 2

(a) Inscriptio infra exhibetur.

PHILIP. I.

Carolo VIII. adscribit. Hic Ludovicum Morum, Infubriæ Ducem, fovit, eique folium Ducale, quod ufurpaverat, firmavit. Ludovicus XII. ufurpatorem evertit & A. 1500. captivum in Galliam abduxit. (b)

§. II.

Expedi-
tio Tur-
cica.

Anno fequente Gallia Rex omnes vires fuas in Regnum Neapolitanum convertit, decessoris fui in illud regnum jura vindicaturus. Sed & eodem tempore Venetis, gravi cum Bajazethe II. Turcarum Sultano, bello implicitis, auxilia fe miffurum promifit. Armata tum XX. navium claffis, eique præfectus a Rege Philippus Ravenfteinius, Gubernator Genuenfis; fub quo Badenfis nofter Philippus, XXII. annorum juvenis, militari cum imperio navim ducebat. (c) Claffis hæc ex Portu Teloniensifolvens, A. 1501. Genuam adpultit, affumtisque ibi militibus, celeri curfu Neapolim contendit. Ibi Ravenfteinius Fridericum Neapoleos Regem, maxima regni parte a Gallis pulfum, adegit, ut Aenaria infula,

(b) CORIO *Historia di Milano* Parte fettima. GVICCIARDINI *Hift. Ital.* Lib. I. JEAN D'AVTON *Hiftoire de Louis XII.* Cap. 32. & 38. feqq. Antonus hic ex Auguftinianorum ordine nobilis, Ludovici XII. juffu hiftoriam ejus fcripfit, quam THEODORVS GODEFREDVS edidit Lutetia 1620.

(c) JEAN D'AVTON Chap. 45. ita fcribit: „ Le Marquis de Bade estoit „ Capitaine de la nef nommée le Marais. „ In Infcriptione fepulchrali parti claffis dicitur præfuiſſe.

(*Ischia*) quo confugerat, relicta, supplex in Galliam ad Ludovicum XII. Regem se conferret. (*d*) Neapoli Ravensteinius mense Augusto in Archipelagum Græciæ cursum suum direxit atque ad Melum (Milo) insulam cum Venetorum classe, cui Benedictus Pisaurus præerat, sese conjunxit. Inde communi consensu maris Aegæi Asiæque minoris insulam Lesbum Galli Venetique petierunt, metropolin ejus Mitylenen, Turcarum propugnaculum, obsidione cincturi. Quo cum ventum esset, nondum expositis in terram copiis, erumpentes ex urbe Turcæ levibus proeliis Christianos lacefferunt. Badensis tum, juvenili ardore correptus, facta sibi a Ravensteinio potestate, cum exigua nobilium manu Turcas invadit, multos cædit, reliquos in fugam compellit. (*e*) Urbs graviter obsessa, sæpiusque oppugnata, capi tamen non potuit; dominantem urbi arcem strenue quod defenderant Turcæ. Ravensteinius Gallorum & Pisaurus Venetorum Duces, multis viris fortibus amissis, obsidionem solvere coacti sunt. (*f*) Similem fortunam ante hos XXXVI. annos expertus fuerat Justinianus Ursatus, Dux Venetorum fortissimus, qui ab ejusdem urbis

S s 3

(*d*) AVTON Cap. 56.

(*e*) AVTON Cap. 7. pag. 284. Idem Philippus in oppugnatione urbis fortiter dimicans, grave vulnus accepit. AVTON pag. 298.

(*f*) JUSTINIANVS *Histor. Venetæ* Lib. X. pag. 211. PETRVS BEMBUS *Histor. Venetæ* Lib. VI. pag. 200. AVTON Cap. 72. LEVNCLAVII *Annales Turcici* ad A. 1501.

PHILIP. I.

oppugnatione, magna suorum clade rejectus est. (g) Galli deferentes Pifaurum cum classe discesserunt.

Finito hoc bello in Hispaniam abiit Philippus, Ferdinandum invifurus Catholicum; cujus filiam Johannam, Monarchiæ heredem; Philippus Auftriacus duxit in matrimonium; nepos Frederici IV. Imperatoris; cujus sororis nepos fuerat Philippus noster Badensis.

§. III.

Eber-
steinen-
fia.

In Germaniam redux, a Maximiliano I. Imp. amice exceptus est. In bello enim Palatino-Bavarico, Bernhardus, Ebersteinii Comes, Ruperto Palatino adhærens, cum eo quum fuisset proscriptus, Ebersteinensem Bernhardi Comitatus partem gratuita donatione Cæsar tradidit Philippo. Christophorus, Comitatus amicus, filium induxit, ut omnem Ebersteinii Comitatum redderet Bernhardo, ut supra ostensum. Quin & Marchicam partem silvæ Gernsperg eidem Bernhardo in feudum masculinum contulit. Bernhardus Comitatum, hucusque divisum, in unum corpus indivisum collegit, eumque Marchioni communi consilio & jure possidendum regendumque concessit, pacemque per omnia castra, vicos & oppida Ebersteinensis Comitatus perpetuam, inivit; va-

(g) ANTON. SABELLICVS *Histor. Rerum Venetar.* Parte altera Lib. VIII. pag. 726. JUSTINIANVS Lib. VIII. pag. 158.

fallum, Confiliarium & Ministerialem Marchionatus se dixit. (*h*)

A. 1506. Wilhelmus de Hohenstein, Argentinenſis Epifcopus, ſolenni majorum ceremonia cathedram ſuam occupaturus, quum urbem intraffet, comes & amicus Epifcopi Philippus interfuit pompæ. (*i*)

In diſiſione paterna omnem ille Marchionatum Badenſem, Hereditas paterna. ut & Marchiam partem Comitatus Eberſtein, Dynaſtiarumque Gerolzeck, Malberg & Lahr accepit; patre ejus portionem augente, quod præ fratribus vi ingenii, atque prudentia ſingulari polleret.

§. IV.

A. 1521. d. 4. Junii Carolus V. Imp. Moguntiaꝝ agens, Imperii negotia tractat. Hieronymum Brunnerum, Advocatum Keiſersbergensẽ, ad Philippum Marchionem Badenſem, (*k*) cum literis miſit, ut eum de ſuſcepto contra Regem Galliaꝝ bello certioſem faceret,

(*h*) Der Marggraviſchaft Baden Mann, Rath und Diener. In Chriſtophoro Marchione Eberſteinia hæc quoque attigi, ad quæ redeundum Lectori.

(*i*) *Chron. Miſt.* Anonymi Argent. Add. HERZOGII *Chron. Alſat.* Lib. IV. pag. 119.

(*k*) Cæſar eum vocat „Den Hochgebornen Philipſen Marggraven zu Baden
„ u. Grafen zu Spanheim, unſern lieben Oheim, Fürſten, Rath und
„ Statthalter unſers Lands Lutzemburg. „

PHILIP. I.

ejusdemque Regis consilia manifestaret, qui Alsatiam, Sundgoviam, Brisgoviam & Nigram silvam, Ulrici Wirtenbergici, Ducatu suo exulantis, ut & Comitis Wilhelmi de Füssenberg auxilio invadere decreverat; terris suis ut restitueret Ducem. Rogatur Philippus, ut Comitibus provincialibus, Enfishemii propediem habendis, interfir; de securitate communi servanda cum ceteris deliberet, foedus mutuae defensionis, a patre ejus Christophoro ratione Hachbergicae & Roetelanæ ditionum cum Austriacis provinciis olim initum, renovet, atque ad terras Badenses, Episcopum Argent. & Ducatum Wirtenberg. illud extendat; foederis hujus praesidium bellique summam potestatem suscipiat. Comparuit Enfishemii Philippus cum Wilhelmo Praesule Argentinensi, eoque fratrem quoque suum Ernestum invitavit. Aderant ibidem pro Caesare Rudolphus, Sulzensis Comes, Georgius de Firmian, Marechallus, & Hieronymus Brunnerus. At omne hoc Alsatobrisgovicum bellum suffocatum in partu.

Extinctum Regimentum Imperii Carolus V. Procerum impulsu A. 1521. cum restaurare cogeretur, in patris viventis locum Philippus huic Senatui adscriptus est. (l) Imo in Comitibus A. 1523. Caesarei Praesidis functus est munere. (m) Anno sequente Caesaris & Ferdinandi in Imperii Regimento vices peregit;

(l) RECESSVS IMP. Tom. II. pag. 205.

(m) REC. IMP. A. 1523.

git; (n) quod & in Comitiis, A. 1526. Eslingæ Turcici belli caussa habitis, factum esse, ex Recessu Imperii, in quo ut Præses primo loco nominatur, comperimus.

§. V.

Politica hæc inter negotia rabidus ille rusticorum furor ^{Bello Rusticano involvitur.} erupit; cujus contagium mox Sueviam, Alsatiam, Franconiam, Thuringiam, aliaque loca infecit. In tractu Spirigoviæ, qui vulgo *Brurhein*, (o) cujus caput Bruchfalia, vicus est *Malsch*, ubi rusticorum turba classicum cecinit circa Martias Kalendas A. 1525. Durlacenses, Philippo Marchioni subiecti, seditionis participes, Principis Præfecto carceri incluso, bis mille quingentos tumultuantium rusticorum in suum oppidum receperunt. In vico Barghausen multi quoque rebelles reperti sunt. Domos eorum exussit Philippus. Rustici, facti ferociores, Godesaviæ, Albæ Dominorum, Albæ Dominarum aliaque cis & trans Rhenum Monasteria occuparunt, diripuerunt. Periere tum Docu-

Tom. II

Tt

(n) MULLER. in *Staats-Cabinet* Part. I. Cap. 4. §. 30. seqq. Anno hoc cum Friderico Palatino ad Senatum Argentinensem in religionis caussa literas scripsit. SLEIDAN. Lib. IV. p. 100.

(o) *Brurhein*, *Brusfal*, communem habent nominis originem. Sal a copia facili, quo locus ille abundaverat olim. *Rain* collem molliter declivem notat, qualis amœnus ille collis est, qui Bruchfalias ambit.

PHILIP. I.

menta & Chartæ Cœnobiorum, quod & permultis in Alfatia superiore ac inferiore Monasteriis evenit. Tot malis commotus Marchio noster ingressus est clementiæ viam. Rebelles, a Principe in gratiam recepti, ad obsequium redierunt. Quibus conditionibus id factum sit, nec Crinitus, (*p*) nec Leodius, (*q*) nec Gnodalius, (*r*) bellorum rusticanorum scriptores, nec alii illius temporis exponunt. Id tamen certum, quod Marchia tranquillata, belli hujus flamma in Spirigovia, Palatinatu & Alfatia adhuc duraverit.

§. VI.

Res Suevici ordinat.

A. 1531. & 1532. Philippus noster cum Philippo, Comite Palatino Rheni, insigni illo belli heroe, cui pro defensionis nuper contra Turcas Vindobonæ præmio Wirtembergici Ducatus, Ulrico erepti, regimen concesserat Cæsar, varia Sueviæ Ordinum Comitia celebravit, in quibus sua potissimum auctoritate publi-

(*p*) PETRVS CRINITVS (*Harer*) Electori Palatino a secretis in *Historia Rusticorum tumultuum* Alberto Cardinali & Electori Moguntino, qui A. 1545. decessit, dedicata Cap. 24. apud FREHERVM *Scriptor. Rer. Germ.* Tom. III. p. 147.

(*q*) HVB. THOMAS LEODIVS *Historia seditionis rusticane* pag. 290. apud FREHERVM loc. alleg.

(*r*) PETRVS GNODALIVS *de Rusticis tumult.* Lib. II. pag. 145. apud SCHARD. *Scriptor.* Tom. II.

cum Sueviæ statum Marchio ordinavit; Dux Suevici Circuli cum Philippo Palatino creatus. (s)

Obiit Philippus A. 1533. (t) XVII. Sept. cum vixisset ^{Obitus Phil. I.} annos LIV. menses X. dies VIII. Badæ sepultus; ab Ernesto, fratris virtutum æmulo, sepulchrali monumento in Ecclesia Collegiata ornatus. (u)

Tom. II.

Tt 2

(s) *Schwæbische Creyß - Abschied* de dato *Eßlingen* 18 Apr. 1531. & *Weil* 9. Jul. 1532.

(t) CHYTRÆVS in *Chronico Saxoniae* Lib. III. pag. 129. Philippum A. 1539. mortuum asserit; sexennii errore.

(u) Epitaphium hoc est:

FID. DEI S.

ILLUSTRI PR. PHILIPPO MARCHIONI BADENSI
HABITU CORPORIS ET DIGNITATE FORMÆ
SINGULARI EQUESTREM MILICIAM PRIMUM
SUB CAROLO VIII. R. FR. AD MEDIOLANUM
EXPUGNATUM OBEUNTI MARI PARTIS CLASSIS
AD MITYLENEN OPPUGNATAM PRAEFECTO
HISPANIIS GALLIISQUE PERAGRATIS IMPERII
AUGUSTI SUB CAROLO QN. CAESARE PER
GERMANIAM VICARIO TERRA MARIQUE
MAGNARUM RERUM USUM EXPERTO DOMI
PRUDENTIA ET MODERATIONE AD CIVES
BENE DE PATRIA MERITO PR. ERNESTUS

§. VII.

Chara-
cter ejus.

Ceterum Philippus noster Literarum & Literatorum, speciatim Francisci Irenici, Etlingæ in terris Badensibus nati, fuit fautor insignis. Vitam ejus duobus libris conscripsit IRENICUS, temporum qui perierunt injuria. Alio in loco (x) eum ita alloquitur: „ Hæc ob tuam voluntatem ingressus sum, Philippe „ Princeps maxime, & quæ ad nominis tui gloriam attinere vidimus. Reliqua, quæ de te concepimus, duobus libris absolvimus, qui postquam satis maturuerint, auspiciato fidere æque „ in vulgus abibunt. „ Scripsit hæc IRENICUS A. 1518. Hagenoæ, ubi prima Germaniæ Exegetis tum prodiit editio.

Idem IRENICUS Hieronymum Aleandrum & Philippum Beroaldum Philippi nostri Marchionis laudes celebrasse memorat (y) his verbis: „ Philippus felici sydere tredecimus „ Marchio Badensibus obvenit, ab Hieronymo Aleandro ac Philippo Beroaldo tot laudibus profecutus, qui & nostro ævo administrandæ reipublicæ natus, Marchionatum pace atque bel-

FRATRI GERMANO. EX TESTAMENTO POSUIT
VIXIT ANNOS LIV. MENSES X. DIES X.
OBIIT ANNO CHRISTI MDXXXIII. MENS.
SEPTEMBRI DIE XVII.

(x) *Exegetos Germaniæ* Lib. III. Cap. 104. pag. 160.

(y) Lib. III. Cap. 100. pag. 158.

„ lo inclitus, justo fasce, regimine subditos auspicatissimo con-
 „ servat atque ampliat. „

Favit ille religioni Lutheranae per aliquot annos; at ^{Favet} ^{Luthera} ^{nis.}
 A. 1532. pastores Evangelicos ejecit, Caroli V. Imp. in Sueviam
 adventu, ut videtur, perterritus. Protestantium sacra tamen
 aperte professus est nunquam. Cancellarius ejus Vehus in Wor-
 matiensibus Comitibus 1521. docta oratione studuit persuadere Lu-
 thero, ut ab instituto desisteret. Jo. Ungererus, concionator Phi-
 lippi permittente eo, matrimonium inivit. A. 1529. & 30. Dur-
 laci impressa est Germanica versio partis Bibliorum Lutheri. (z)

§. VIII.

Philippi conjux fuit Elifabetha, Philippi Electoris Palatini ^{Uxor &} ^{Liberi.}
 filia; Wilhelmi Hassiae Landgravii vidua; cum qua A. 1503. nu-
 ptias celebravit. Elector filiae suae dedit in dotem Spanheimensis
 Comitatus partem, quam Fridericus Palatinus Badensi eripuerat
 Carolo. Obiit Elifabetha A. 1522. d. 24. Junii. Cum ea Philip-
 pus VI. genuit liberos.

1. Jacobea A. 1507. die 25. Junii nata; quae Wilhelmo Ba-
 variae Duci nupsit A. 1522. † 1580. 15. Nov.

2. Philippus natus 1508. † 1509. 16. Febr.

T t 3

(z) In Bibliotheca Bada-Durlacensi, quae Basileae servatur, Bibliorum hujus
 typi extat exemplum, forma, quam quartam appellant.

PHILIPP. I.

3. Philippus Jacobus statim post baptismum mortuus 1511.

4. Maria Eva nata 1513. 10. Jan. post baptismum quoque defuncta.

5. Johannes Adamus natus & denatus 1516.

6. Maximilianus Cæsar natus & denatus 1519.

Pacta de
successio-
ne Phil.

Jacobea ex liberis his sola patri quum fuisset superstes, terræ ad Philippi fratres, Bernhardum atque Ernestum, pervenerunt. Iidem cum Wilhelmo Bavarix Duce, affine suo, super hereditatem fratris transactionem inierunt die Veneris post Judica A. 1534. Bernhardus quum decessisset A. 1537. tutores filiorum ejus, Wilhelmus Bavarix Dux & Johannes Simmerensis, cum Ernesto Bada-Durlacensi, circa Philippi successionem ejusque debita, nova pacta inierunt; (a) quæ tamen a pupillis, majorem ætatem adeptis, Philiberto & Christophoro, & præsertim ab hujus filio, Eduardo Fortunato, fuerunt neglecta.

Philippus Marchio, masculis qui successoribus caruit, claudit Tomum secundum. Fratres propagatores Gentis exhibet tertius.

(a) Conf. *Grundlicher wahrhafter Bericht Ernst Friederich* pag. 10.

FINIS TOMI II.

